

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13720

Tarih : 03.09.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

33795

Aşağıda sıralamış bulunduğum sorularımın *İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Zülküf Uçar

Van Milletvekili

Kürt halkının yoğun yaşadığı illerde, kolluk güçlerinin hukuk dışı faaliyetlerine ilişkin sayısız örnek söz konusudur. Bu konuya dair günümüze kadar bir yandan birçok rapor hazırlanmış, diğer yandan konu hakkında birçok haber yapılmıştır. Özellikle Özgürlük İçin Hukukçular Derneği, İnsan Hakları Derneği ve partimize yapılan birçok başvuru mevcuttur. Nitekim son yıllarda yoğunlaşan bir gerçeklik olarak işkenceden cinayete, kaçırmadan ajanlaştırmaya kadar birçok hukuk dışı pratik cezasız bırakılarak korunmuş ve kolluk güçleri hukuk dışı fiillere teşvik edilmiştir. Bu cezasızlık silsilesinin yarattığı son somut örnek ise 07.08.2025 tarihinde Van'da yaşanmıştır.

“05011393338” numaralı hat üzerinden iletişime geçerek Van Emniyet Müdürlüğünden aradığını iddia eden bir şahıs, Vanlı bir genç ile emniyet binasında sohbet etmek istediğini, aksi halde kendisi hakkında arama kararı çıkaracağını, evden aldıracağını söylemiş ve tehdit etmiştir. Kolluk kuvvetlerinin çalışma esas ve ilkelerini belirleyen hiçbir mevzuatta “sohbet etme” gibi bir usul yoktur. Bu tarz yönelimler halk arasında “ajanlaştırma girişi” olarak tanımlanmaktadır. Nitekim son dönemlerde kolluk güçleri tarafından Kürt gençleri başta olmak üzere, üniversite öğrencileri, gazeteciler, siyasetçiler, sendikacılar ve insan hakları savunucuları gibi çok sayıda kişi kaçırılarak kayıt dışı ifadeye zorlanmış, baskı ve tehdit yöntemleriyle ajanlaştırılmaya çalışılmıştır. Bu hukuk dışı faaliyetleri kabul etmeyenler ise işkence ve diğer kötü muamelelere maruz bırakılarak, gözaltı ve tutuklanmayla tehdit edilmiştir.

Türkiye’de halen devam eden Barış ve Demokratik Toplum sürecinin ruhuna uygun olarak, Kürt halkını hukuk dışı alana yerleştiren her türlü teamül, kural ve eğilimlerin bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılması şarttır. Bu kapsamda, açık telefon numarası ile aramış olduğu için kimliği kolaylıkla tespit edilebilecek durumda olan şahsın ortaya çıkarılması; gerekli adli ve idari cezalandırma süreçlerinin uygulanması bakanlığın en acil sorumluluğudur. Bu temelde özelde yukarıda aktarılan fiil genelde ise kolluk kaynaklı bütün hukuksuz uygulamaların önüne geçilmesi için bakanlığın hukukun üstünlüğü lehine devreye girmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Van’da bir gencin emniyete “sohbet” amacıyla çağrıldığına ilişkin görüntüler tarafınızca araştırılmış mıdır?
2. Açık telefon numarası ile kurulan iletişimde suç işleyen şahsın tespit edilmesi oldukça basit olmasına rağmen henüz bir tespit yapıldığı bilgisi kamuoyuna verilmemiştir. Şahsın halen açığa çıkarılmamış olmasını hangi sebeplere dayandırıyorsunuz?
3. Bu tür davetlerin amacı nedir ve bu uygulamaların yasal dayanağı olmadığı nazara alındığında, dayanak alınan kural ya da talimatlar nelerdir?
4. Kürt halkının yoğun yaşadığı illerde, özellikle gençlerin emniyete çağrılarak ya da kayıt dışı iletişime geçilerek ajanlaştırma faaliyetlerine maruz kaldığı yönlü başvurular hakkında bakanlığınızca herhangi bir çalışma yürütülmüş müdür?
5. Bu tür uygulamalara karşı bakanlığınıza yapılan başvuru sayısı kaçtır? Son yıllarda artış gösterme sebepleri nelerdir? Konuya dair bakanlığınızın elinde hangi veriler bulunmaktadır?
6. Emniyete çağrılan bireylerin, bu davetleri reddetmeleri durumunda tehdit edildiği, haklarında dosyalar açılarak gözaltı veya tutuklama işlemlerine maruz kaldığı iddiaları doğru mudur? Bu iddialar hakkında Bakanlığınızca herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?

7. Kürt halkına yönelik bu tür uygulamaların, geçmişten günümüze sistematik bir şekilde devam ettiği ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı olduğu yönündeki eleştirilere ilişkin bakanlığınızın görüşü nedir?
8. Bu tür uygulamaların, Anayasa ve AİHS başta olmak üzere birçok hukuk metninde düzenlenen kişi güvenliği hakkına ve uluslararası insan hakları sözleşmelerine aykırı olduğu yönündeki değerlendirmeler hakkında ne düşünülmektedir?
9. Bu tür norm dışı devlet uygulamaların sona erdirilmesi ve vatandaşların hukuki güvenceye kavuşması ile Kürt halkının her açıdan güvenliğinin temin edilmesi için somut bir planınız mevcut mudur?